

макыштво (земледѣліе и скотовѣдство), занаятлйська Техно-
логія, Хымія и чрътаніе, спорядъ гдѣ както го иска мѣсто-то. А
пакъ кой-то отъ ученицы-ты жєлає да продлѣжи още повече
ученіе-то си па има врѣмя и срѣдства за това, той може да
иде въ нѣкожъ гимназіѣ, гдѣ-то всяка наука са прѣдава отъ
особенъ учитель, а спорядъ това по-напростанно и по-добрѣ
ся изучава. Таковы гимназіи бы трѣбвало да имамы за сега
божемъ по еднѣ въ Българіѣ, Тракийѣ и Македоніѣ, та да
могътъ ученици-ти да си ся образувать у дома, а не да тры-
сятъ свое-то образование по чюжды мѣста.

У всяко отъ горѣказаны-ты училища трѣбва да има по-
трѣбны-ты работы за всякъ наукъ. Така у прьвоначалны-
ты трѣбва да има Таблицы за четеніе, плочи и писалкы за
писаніе и черны дѣски за смѣтаніе. У прьвый рядъ учили-
ща нужно е да има божемъ Землеописателны карты за из-
учваніе Землеописаніе и Св. Исторіѣ и черны дѣски и тн-
биширѣ за Числителницѣ. Въ срѣдни-ты училища трѣбва да
има освѣнъ Землеописателны карты и черны дѣски, още и
карты за Всеобщъ Исторіѣ и Анатоміѣ и Физіологіѣ, а
възъ тыя още и божемъ по-нуждни-ты физическы орѣдія,
като: термометръ, барометръ, кантаръ и кѣпъни, извлакъ, и-
гроскопъ, телескопъ, микроскопъ, така и геометрически фи-
гуры и сборкы ботанически зоологически и минералогически,
кон-то по другы мѣста хора-та имать всякой по дома за и-
грачкѣ на дѣтца-та си. Тыя сѣщы-ты и въ по-голѣмъ раз-
мѣръ отъ нѣкои трѣбва да има и въ училища-та отъ горній
рядъ: зачто-то както свещеникъ не може безъ трѣбникъ,
орачъ безъ рало, лозаръ безъ мотыкъ и овчаръ безъ гегъ
така сѣще и ученици-ти не могътъ изучи ни еднѣ наукъ
както трѣбва само отъ книгъ безъ по-нуждни-ты халаты за
ней.

Всичкы тыя училища трѣбва да имать освѣнъ обита-
лище за учители-ты (ако не сѣ домашяре) и за странны дѣтца,
еще и пространнѣ градинѣ съ всичкы научны и градинскы
орѣдія и другы потрѣбы за изучваніе домакыштво.

6) Начинъ-тъ на прѣдаваніе-то трѣбва да бѣде практи-
чески. Спорядъ това всички прѣдмѣти, кон-то щѣтъ да ся
изучавъ въ училища-та, трѣбва да ся учятъ съ разумъ, а не
както е было досега — *на изусть*, досѣщъ папагалскы, та
горкы-ты дѣтца сѣ принуждаваны да изговарятъ на память